

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-36 szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 79. szám.

Előfizetési árak:
Félsz. évre ———— 13 kor.
Félévre ———— 13 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetes
irodáiban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, április 6.

A kezdet kezdetén.

Nagybecskerek, április 6.

A budai várpalota ismét elsöndösült. A király visszautazott Bécsbe s két heti folytonos tanácskozások, kihallgatások, izgalmak után ott vagyunk, ahol voltunk, a válság elején, a kezdet kezdetén.

A király eltávozott magyar székesfővárosából a nélkül, hogy a két hónap óta huzódó válságot megoldani sikerült volna. A választások eredményének természetes konzekvenciája: a koalíált többség kormányra jutása még mindig nem állott elő. A lemondott kormány vezetői tovább az ügyeket, de csak felkézelt dolgozhatik, a legégetőbb napi igényeket elégítheti ki, a jövőnek semmit nem kezdhet, nem alkothat; kezét megköli az ideiglenesség és a szigorú tartózkodás, hogy utódja politikájának semmit utjába ne állítson. Az ország benne van az ex-lexben, az ujoncozás a rendes időre alighanem ismét elmarad s ismétlődni fog a két év előtti kínos és keserves állapot.

Azt mindenki láthatta és tapasztalhatta, hogy a király az alkotmányos kibontakozás érdekében és irányában dolgozott az egész idő alatt. Kezdetől fogva a választásokból kikerült többségnek volt kész átadni a kormányzást. Meghallgatta a többség képviselőit, tárgyalt velük, kész volt programjuknak igen messzemenő, döntő fontosságú pontjaihoz hozzájárulni. Minden igyekezetét, mondatni éjjel-nappalát a válság alkotmányos megoldásának szentelte s oly munkát végzett, mely sokkal fiatalabb államférfiak munkabírásának is dicséretére vált volna. És már-már remény mutatkozott a megoldásra, azonban az utolsó pillanatban, amikor már a koalíció vezető férfaitól, vezető lapjaiból a megoldás lehe-

tőségének reménye aradt szét, egyszerre megszakadt minden fonál s a válság vissza-került oda, ahonnan kiindult.

S most a király elutazott Budapestről. Ösz, tiszteletreméltó homlokán a nagy gond boruja lebeg, szívében a csalódás érzete, lelkében az aggodalmak és kéte-lyek fájdalmas vívódása. S itt maradunk mi is nem csekélyebb bánattal, gonddal és aggodalmakkal. Hogy, miként fogunk e képtelen helyzetből kivergődni, mikor jutunk végre a rég áhított kibontakozáshoz? E pillanatban senki sem tudná megmondani. Pedig megoldásnak kell lenni, ki kell jutnunk a bizonytalanság és hányattatások nyomászó állapotából. S ki kell jutnunk anélkül, hogy a nemzet békéjét, nyugalmat s a koronával való összhangját zavarnók. Lehetetlen, hogy koc-kára vessünk mindent s megrendítsük azokat az alapokat, melyekre Deák és Andrássy bölcsesége és hazafisága a mo-deren Magyarországot építette.

Bizodalmunkat még mindig abba helyezzük, hogy Magyarország felkent királya hű magyar nemzetének alkotmányos fejlődését biztosítani fogja továbbra is; hogy a magyar nemzet maga is tántorit-hatlanul ragaszkodik alkotmányához és a magyar koronával való egységhez, s hogy vannak higgadt, messzefutó és nagytapasz-talatu államférfiaink, a kik utját fogják állani a szélsőségeknek s bár nehéz, néha sziszifusi munkával, de végre megoldják a válságot s visszahozzák nekünk a békés munka, a nyugodt fejlődés rég nélkülöz-ött korszakát.

Hiszen annyi teendő, annyi nagyfon-tosságú kérdés vár elintézésre, a melyek az állami élet alapjait érintik. Es ezeknél pedig ugyancsak nagy szükség van a bé-kességre.

Csendőri szolgálat Nagybecskereken.

Nagybecskerek, április 6.

Lapunk előző számaiban rövidesen már meg-emlékeztünk arról, hogy Nagybecskerek város tervbe vette, miszerint a közbiztonság fentartá-sát a rendőrség támogatására a csendőrségre kívánja bízni. Hogy mily fontos ez a kérdés, azt bizonyára szükségtelen lesz bővebben is magya-rázni, mert lehet-e fontosabb valamit elképzelni, mint azt, hogy valamely városban a közbiztonság szilárd alapokon álljon? Lehet-e fontosabb vala-mit elképzelni, mint azt, hogy a város polgár-ságának élete és vagyona feletti örökös erő kezékre legyen bízva, olyan kezékre, a melyek azt képesek is megőrizni. Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy a rendőrség talán nem teljesítette lelkiismeretesen kötelességét, de a viszonyok na-gyon gyengévé tették a legnagyobb buzgóságot is.

Most azonban, amidőn arról van szó, hogy a régi rendszer helyett jobbat hozzunk be, midőn arról van szó, hogy nagyrészen a csendőrségre bizzuk a személy és vagyon feletti őrködést, biztosra vesszük, hogy városunk közönsége között egyetlen ember sem fog akadni, aki ezt a tagadhatatlanul nagyfontosságú kérdést ellenezné, már csak azért is, mert sok évi tapasztalatok mutatják, hogy végtére is a közbiztonság érdekében tenni kellene már valamit, ha csak azt nem akarjuk, hogy városunk a tolvajok és csirkefogók gyűlö-helye legyen.

Ez ügyben az első elhatározó lépés már megtörtént s tegnap délelőtt 9 órakor az alispáni hivatalban értekezlet volt, amelyen a belügymi-niszter részéről jelen volt K o s z t k a Pál csendőr-vezredes, továbbá J a n k ó Ágoston alispán, dr. P e r i s i c s Zoltán polgármester, T ö r ö k Kálmán csendőrszázados, R e i t t e r Oszkár rendőrkapitány, S t r o s z Béla városi főjegyző, dr. V é g h Lajos v. ügyész és H a u s l a d e n Mátyas v. fő-számvevő.

Az értekezleten Reitter Oszkár rendőr-

A „TORONTÁL” tárcája.

Az adósság.

Valahányszor lelketlen uzsorások szidalmazását hallom, eszembe jut az öreg Lebrun. Körül-belül ötvenéves ember volt, katonás külsővel; én voltam az ő utolsó kliense. Jelenleg visszavonul-tan él Normandiában egy szép birtokon, amelyet ő maga kezel. Új esztendőkor sohasem mulasztja el, hogy nekem elküldje névjegyét néhány szives sor kíséretében.

Amikor vele megismerkedtem, a tőzsdén dolgoztam coulissier melé t. Az üzletek sehogyan sem mentek. Valamelyik boulevard kávéházban kerestem fel Lebrunt, akihez ajánló levéllel felfegyverkezve mentem. Két-három találkozásunk után pénzt adott kölcsön, miután így szólt hozzám:

— Én már feladtam az eféle üzleteket. De hát önt egy régi kliensem küldte hozzám és tetszik nekem az ön arca. Egy kissé ember-ismerő vagyok.

Átadtam neki a váltót, mire ő így szólt még:

— Ha fel akar keresni, minden nap öt és hét óra között megtalálhat itt — kivéve vasár-és ünnepnapokat.

A váltó esedékességének napján felkerestem őt, de nem fizetett.

— Tudtam én ezt előre, barátom, — fe-lelte bocsánatkérésre mosolyogva. Az ön korában nem szokás lejáratkor fizetni. Ez egyszer azonban nem okozok önnek költségeket, mert bizom önben. Hanem dolgozzék, fiatal-ember; dolgozzék erősen!

— Mit akar kedves Lebrun ur? Az alapkö mindig hiányzik. Akkor aztán eladósodunk, meg ismét adósságot csinálunk . . .

Figyelmesen nézett reám.

— Hja, teremő Isten! Ezt a mesét én is ismerem. De azt hiszem, ön komoly ember s egyszer viszi valamire még. Uram! Én még több pénzt adnék önnek, ha bizonyos volnék abban, hogy dolgozik. De hát igazán dolgozik? Ez az egyetlen kérdés.

Aztán hirtelen ezt mondta:

— Jöjjön holnap ismét ide.

Ugy látszik, nem bánta meg az ígérletét, mert másnap csakugyan várt a kávéházban. Egy játszma dominóra szólított fel, aztán pusztá aláírásomra eléggé tekintélyes összeget adott a kezembe.

A következő hónapokban megismétlődött néhányszor ez a jelenet. Az öreg Lebrun kö-vetelése igen szép összegre rugott. Amikor az új év elérkezett, felkerestem őt, hogy boldog új esztendőt kívánjak neki. Igaz szívesen fogadott, hanem azért nem felejtette el az üzleti összeköttetésünket.

— Hallja, fiatal barátom, ön rendszeresen elmulasztotta a terminusokat. Nem gyötörtem, mert érdeklődöm ön iránt. De ördögbe is, ez nagyon komoly. Tudja-e, mennyivel tartozik nekem?

Találomra egy számot mondtam.

— Még az összeget sem tudja? Lehe-tetlen. Kénytelen leszek pert indítani ön el-len. Sajnálom máris, hogy ennyire mentem . . .

— Nem játszunk inkább dominót? feleltem én.

— Dominót! Hát most dominóról van szó? Ismétlem, hogy nagyon megbántam a bőkezűsége-met és kegyetlen leszek.

Valami érthetetlen dolgot morgott, aztán hirtelen így szólt:

— Hol étkezik ma este?

— Szerencsétlenségem azzal, hogy velem ebédel — feleltem.

— Pazarlás! Ellenkezőleg, jöjjön hozzám ön és ebédeljen velem, családi körben.

— Családi körben?

— A feleségemmel, aki el lesz ragadtatva, hogy megismerkedhet önnel. Sokszor beszéltem neki önről.

Haza kísértem Lebrunt; a boulevard Magenta egyik harmadik emeletén volt a lakása, melynek csinos, izléses berendezése első tekin-tetre meglepett. A szobaleány bevezetett ben-nünket a szalomba, amely polgári kényelemről tanuskodott.

— Azonnal behívom a feleségemet; fog-laljon helyet.

Azt hittem: Lebrun mama furcsa figura lehet. Mennyire meglepődtem azonban, amikor csinos, föltétlenül elegáns, mintegy harmincéves asszony, szőke hajjal és bájos mosolygal lépett be az ajtón. Az ebéd kitűnő volt. Hármán vol-tunk csak az asztalnál. Lebrun papa az első fogástól kezdve velem foglalkozott.

— Ki hinné, hogy ennek a fiatal embernek annyi rossz tulajdonsága van. Mi, Cecile?

Mme Lebrun szelíden reám emelte a te-kintetét.

— Nem szabad annyira juttatni. Dolgozni kell! mondta szelíd komolysággal mme Lebrun.

— Csak hallgasson rá, fiatal ember, ő jó tanácsadó.

Ugy éreztem magam, mintha az én családi körömben lennék. Mintha egy derék nagybácsi beszélne a haszontalan unokaöccsével. Azt kép-zeltem, hogy egy bájos fiatal nagynéni társasá-gában vagyok és ezt a helyzetet pompásnak láttam.

A következő héten ismét meglátogat-tam őket és mme Lebrun teljes bizalommal fogadott.

Ami Lebrunt illeti, nem is gondoltam már kötes hirére; derék, bőkezű ember volt ő min-denképen.

Akaratlanul udvarolni kezdtem a szép asszonynak; hanem minden olyan szándék nél-kül, hogy valamit elérjek, vagy magamra

kapitány előadta, hogy a rendőrszolgálatot eddig 3 őrmester, 24 gyalogrendőr és 2 lovasrendőr látta el.

Dr. Perisics Zoltán polgármester régi tapasztalatok alapján elégségesnek tartja, ha a város 1 rendőrőrmestert, 1 címzetes őrmestert és 12 rendőrelégnyt tart meg s így az elbocsátott rendőrök folytán a város évenként 12.600 koronát takarítana meg. A csendőri szolgálatot 2 altiszt, 12 csendőr, 2 nyomozó szolgálatot teljesítő, 1 parancsnok és 2 tartalékos csendőr látná el s ezek után a laktanyabérrel együtt 23.561 korona és 27 fillér volna fizetendő. Ebből levonva az elbocsátandó rendőrök fizetése révén megtakarítható 12.600 koronát, marad még 10.961 korona és 21 fillér fedezetlen összeg. Ezen 10.961 kor. és 27 fillérenyi összeg fedezését a város közönsége a kormánytól kéri. Egyszer s mindenkor kiadás címén összesen 7132 korona és 70 fillér volna fizetendő.

Dr. Perisics Zoltán polgármester igéri, hogy a belügyminiszteri kiküldött által tett ajánlatot és a vele járó kiadásokat a város képviselő-testületének elfogadásra fogja ajánlani, de előre is kijelenti, hogy a 12.600 koronán felül további hozzájárulást nem ígérhet, mert a város ennél nagyobb megterhelést nem bír el, az egyszer s mindenkorra szóló kiadások viselését pedig csak az esetben vállalhatja el a város, ha azok 7 évre szóló kamatmentes kölcsönnek tekintetnek és évi egyenlő részletekben lesznek visszafizetendők.

Ezután Kosztka Pál ezredes kijelentette, hogy a miniszteri döntés fentartásával hozzájárul a polgármester kérelméhez s ezzel az értekezlet véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

- Április 7. Megyei áll. választm. ülése d. u. fél 4 órakor.
 „ 8. A Torontáli atléta-klub vivőestélye a kaszinóban este 8 órakor.
 „ 9. Megyei szűnyegi bizottság ülése d. e. 11 órakor a főispáni kisteremben.
 „ 9. A Torontáli közművelődési egyesület közgyűlése d. e. 10 órakor a főispáni kisteremben.
 „ 9. Harangszentelés a ref. templomban d. e. 10 órakor.
 „ 12. Rendkívüli megyei közgyűlés d. e. 10 órakor.
 „ 15. Közp. vál. ülése d. e. 10 órakor az alispáni kisteremben.

vonjam Lebrun papa gyanuját. Hanem az érdeklődésem mind hevesebb lett; kezdtem hátróztatni jeleget adni az udvarlásaimnak, jelentőségteljesen szoritottam a kezét, ha jöttem és ha bucsuztam, anélkül azonban, hogy bármiként is bátorított volna erre. Gyakran a férje néhány percre magunkra hagyott, hogy valamelyik üzletfelével beszélgessem a másik szobában; de ilyenkor annyira zavarba jöttem, hogy nem mertem merésznek lenni.

Egyszer aztán megembereltem magam! Bach! gondoltam, ugyan mit kockáztatok? hogy talán elvesztem Lebrun házát? A szomszéd szobában a szép asszony férje beszélgetett egy klienssel. Az asszony velem egyedül, a zongoránál ült. Én mellette állottam. Egy pillanatban vakmerővé lettem és — megcsókoltam rózsás kis füle mellett. Azt hittem, nagy felháborodással megbüntet. Erre egyenesen az ajkát csókoltam meg. Hallottuk Lebrun papa hangját, aki a kliensét kikísérte.

— Mikor láthatom? sugtam, remegve az izgatottságtól.

— Valamelyik nap önhöz jövök — felelte halkan.

Sürgettem:

— Jöjjön holnap.

Abban a pillanatban, amikor a férje benyitott hozzám, felelte halkan:

— Négy órakor.

El voltam ragadtatva a győzelem könnyűségétől, a melyet egyedül az én érdememnek hittem.

A mondott időben csöngettek az ajtómon. Siettem babocsátani a látogatót: ő volt... Így kezdődött a viszonyunk, amely mindvégig érdekelt anélkül, hogy mélyebb szenvedélyt ébresztett volna bennem.

A második találkánktól fogva testvéries érdeklődéssel viseltetett a magánügyeim iránt. Más-

— A megyei állandó választmány ülése. Torontálvármegye állandó választmánya holnap délután 4 órakor ülést tart, melyen az április 12-iki rendkívüli megyei közgyűlés elé kerülő ügyeket készítik elő.

— Elő munkálati engedély meghosszabbítása. A kereskedelemügyi miniszter „Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára” budapesti cégnek a magyar kir. államvasutak Versec állomásától Versec város területén a Pancsovai-uton, Székház-utcán, Ferenc József-terén, Városház-utcán, Kudriczi-uton, Baross-terén és a Temesvári-uton át a városi villamos vasút központi áramfejlesztő telepéig vezetendő villamos közúti vasútvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét egy év tartamára meghosszabbította.

— Az alkohól ellen. A nagybecskereki Good Templar-rendnek sikerült a nagybecskereki felső kereskedelmi iskola növendékei között 20 taggal megalapítani „Ifjusági üdv-egylet” címmel egy mértékleteségi egyletet, második a hazában és első a magyar nyelvű iskolában. Hazánk népei fejlődése érdekében kívánatos volna, hogy az országban minél előbb több következne, mert mint egy tudós mondta: „Mutasd meg nekem egy nemzet ifjuságát s én megmondom neked azon nemzet jövőjét...”. Már pedig a jövő azon nemzeteké és népeké, kik a testet, lelkét megőrzik, családi, társadalmi békét, jólétet elpusztító szesz élvezetéről lemondanak. Itt minden hazáját, nemzetét, népét szerető embernek, nőnek missiói feladata, hivatása van.

— Az elnökölt harangok. Hosszu évszázadok óta nem szólt a nagybecskereki református híveknek a harangok zengő csilingelő ércszava. A török uralom óta a reformátusoknak nem volt harangjuk, mert tudvalevőleg itt régen, a 16. és 17. században szóltak a református harangok, de elvitte őket a török s úgyukát öntött belőlük, melyekkel aztán pusztította magyart. Kétségkívül figyelemreméltó multja van a nagybecskereki helvét hitvallású református egyháznak, írja Racz Károly, szapáryfalvai lelkész és ismert nagyevű történetíró s egyike az a legelső református kálvinista egyházaknak, mert tudvalevőleg Nagybecskerek a 16 ik században a legelső kálvinista főúrnak, Suraklini Petrovics Péternek a birtoka volt, minélfogva a beszeremnyi egyházmegyének előhitű egyháza volt a nagybecskereki s mint a vértanu egyházmegyének eleven vér- és ringesű tagja, magával az egyházmegye test főzsevel együtt vészelt el. Már egy évtizede körülbelül, hogy Szalay József lelkész buzgólkodására megépült ugyan a reformátusok csinos gotikus isorháza, de a templom tornya néma volt. Harangra nem jutott a kis református egyháznak s hosszú évek kellették, míg ismét Szalay lelkész buzgólkodásával és egyes hívek áldozatkészségé-

ként alakította a szobán berendezését és egy s más dologban tanácsokat adott. Amikor egy napon beváltottam, hogy előző estén játszottam és elhanyagoltam az üzletemet, szemrehányást tett nekem és gyöngén elpirulva azt mondta, jobban szeretné, ha nem tartoznék a férjének... Megérteitem ezt a gyöngéd figyelmeztetést és azt feleltem:

— Én is.

És elhatároztam, hogy amint lehet, letörleszem az adósságot.

Ez a kérdés mind sürűbben ismétlődött köztünk. Cecile csaknem minden alkalommal előhozta, de mindig kedvesen, diszkrétén, hogy meg ne bánson. És buzditott, mindig buzditott, hogy dolgozzam.

Nem tudom, az üzletek javultak, vagy tényleg az ő hatásának köszönhettem, de nagy szorgalommal dolgoztam és sikerült nemcsak Lebrunnal levő összes váltóimat visszaszerezni, hanem sok más tartozásomat is kiegyenlítettem.

Amikor Lebruntól a váltóimat megkaptam, azon a napon eljött hozzám Cecile. Egy kissé szomorú volt és egyszerűen, szeliden mondta:

— El kell válnunk, kedves barátom! Holnap elutazunk Normandiába. A férjem hirtelen elhatározta, hogy abbahagyja az üzleteket. Remélem, néha hirt hallok önről.

Beláttam, hogy nem másíthatom meg az elhatározást. Két órai bucsuzkodásunk alatt föllevenítettük annak a néhány hónapnak az emlékeit, amelyet oly édesen éltünk át.

... Nem tehetek róla, de valahányszor ifjuságom e kalandjára gondolok, mindig úgy érzem, hogy az én szép Cecilemnek a szerelme nem volt pusztán a vonzalom műve... kitűnően értett ahhoz, hogy hasznára legyen a férjének akkor is, amikor megcsalja.

Alfréd Capus.

nek segítségével sikerült a harangokat beszerezni. Az évszázadokkal ezelőtt elnémet harangok most végre meg fognak szólalni a bégaparti Istenházában. A református egyház új harangjai ugyanis, mint már jeleztük, elkészültek s vasárnap, április 9-ikén szentelik föl valamennyit s ugyanakkor hívják először az Istenházába a református híveket. Ebből az alkalomból vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepies istentisztelet lesz, a melyre az egyház elnöksége meghívta a hatóságokat, intézeteket és testületet, azonkívül az egyháznak Nagybecskerek városában és Torontálmegye központi, törökbecsei és a bániai szolgabiroági területen lakó tagjait is.

— Kopár területek erdőszítése a délvidéken. A földművelésügyi miniszter — Dömötör Thamer temesvári kir. erdőfelügyelő előterjesztésére — az állami kezelésbe átvett kopár területeken az 1905. évben teljesítendő erdőszítésekre Temes vármegye községei számára 1250 kor., Krassó-Szörény megye községei számára 6348 kor. államségélyt utaltványozott. A temesvármegyei községek közül államségélyt kaptak a következők: Mramorák 100, Deliblat 200, Dubovác 200, Gálva, Gerebencz és Károlyfalva 100—100, Jakuba 60, Kis-Szedistye, Szolsicza és Meszics 90—90, Varadia 120 koronát.

— Általános sztrájk Szegeden. Szegedről jelentik: A rendőrfőkapitány feloszlatta az egy hete sztrájkoló kendergyári munkások sztrájk-tanyáját. Ezért tegnap reggel kitört Szegeden az általános sztrájk. A főkapitány kijelentette, hogy törvényesen járt el. A kendergyár nem egyezkedik, a munkásokot visszaszítja a munkásoknak, a sztrájk megszűntnek tekintendő, tehát sztrájk-tanyára sincs szükség. Révész szocialista Lázár polgármester előtt a főkapitányt megsértette, mire a polgármester Révész kiutasította. A szocialisták, kik napokon át készülődtek az általános sztrájkra, a polgármester e cselekedetére tegnapelőtt késő este kimondták az általános sztrájkot. Tegnap reggel 6 órakor az összes szakmabeli munkások a Csikós-vendéglő előtt tömörültek, hol több ezren énekelték a Marseillaisot. Az építkezéseknél, a gyárakban, nyomdákban és műhelyekben szünetel a munka. Rendzavarás nem történt. Katonáságot tartanak készenlétben.

— Letartóztatott kivándorlási ügynökök. A temesvári rendőrség tegnap ismét két kivándorlási ügynököt kerített hurokra, akik közel háromszáz embert csábítottak eddig a délvidékeken a kivándorlásra. Az egyiket Hajdu Ferencnek hívják, a másik neve Jöngé István. Mindkettő a Falk és társa hamburgi cég ügynöke és különböző hazug ígéretekkel csábították áldozataikat. Azt ígérték nekik ugyanis, hogy Kanadában egyenként 120 hold földet kapnak és utiköltségül 1000 koronát. A hiszékeny emberek könnyen belementek a csapdába, de a hatóság még idejekorán megmentette őket a végromástól, mert az ügynököket letartóztatta.

— A sáskák ellen. Tallian Béla földművelésügyi miniszter rendeletet intézett Pest, Hódmező, Jászku, Csongrád, Torontál, Bekés, Bihar, Hajdu, Csanád, Bács megye, Budapest, Kecskemét, Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor, Nagyvarad, Debreczen, Pancsova városokhoz. E rendeletben tekintettel arra, hogy a marokkói sáskának tavalyi irtása csak részben járt sikerrel és az irtásnak ez évben is folytatódnia kell, elrendeli, hogy mindazonok a helyeken, ahol már sáska tavaly mutatkozott, vagy ahol már sáska pusztított, főleg ezek donobos, szárazabb, szikesebb, nyáron szárazabb helyeit napról-napra szemmel tartásuk, észleleteiket táviratilag tudassák a rovartani állomással, ha kell jelenteni minden fajta sáskát, még ha az illető nem is marokkói sáskának vélné. A miniszter e rendeletének annál körültekintőbb végrehajtását kívánja, mert tavaly egyes községek előjáróságának késedelmezéséből tetemesebb kár származott. A sikeres védekezésnek egyetlen föltétele, hogy a mutatkozó első bajnál törtéjék védelmi intézkedés. Az országos rovartani intézet II. kerület, Debrői-ut 13. szám alatt van. A vármegyék községei, melyeket a miniszter körrendelete illet, kötelesek április hónap 20-tól a határt állandóan és szigorú felügyelet alatt tartani, ám a miniszter számít az érdekelt gazdaközönségre, hogy a hatóságot ebben a munkájában éber figyelemmel fogja támogatni.

— Ellopott dinamit. Az erad—csanádi egyesült vasutak gurahonci osztálymérnökségének acucuai dinamitraktárából az elmúlt héten, éjnek idején ismeretlen tettesek huszonöt kilogramm dinamitot elloptak. A csendőrség a tetteseket erőlyesen nyomozza. Attól tartanak, hogy merénylet elkövetése céljából lopták el a dinamitot.

— Pancsovai országos vásár. A pancsovai tavaszi országos vásár a román kath. nagyhétre való tekintettel április hó 13-ától 16-ig tartatik meg.

Színház és Irodalom.

Hoffmann meséi. A nemesebb zene barátaira nézve örömmel jelent mindenkoron, mikor Offenbach bár nem legnépszerűbb, de komoly mértékkel mérve legértékesebb zenéje felcsendül. Kétszeres ünnepet, ha a mester legutolsó művét méltó előadásban mutatják be, mint tegnap Polgárék. Régen volt előadásban részünk, melyben minden egyes szereplő annyira helyén volt, minden egyes szerep oly tökéletesen érvényesült, mint tegnap. Egy percre szinte elfelejtettük, hogy vidéki színházban vagyunk, mely tudvalevőleg, ha másban nem, de abban biztosan különbözik a nagyobb színpadoktól, hogy egy-két jobb énekes mellett az összes inkább guanyt kelt, mint elismerést. Az est sikerének oroszjárésze H. Lévai Bertát illeti. A nehéz hármasszerep neki jutott s mi örömmel konstatalhatjuk, hogy egyéniségének és művészetének megfelelőbb szerepben nem láttuk még a derék énekesnőt. Már első dalával oly frenetikus tapsot aratott, hogy vége-hossza nem volt a tetszésnyilvánításnak s meg is kellett ismételnie Olympia kedves dalát. Hasonló óvációkkal halmozták el a harmadik felvonás után is, amikor ismétellen kellett a lámpák előtt megjelennie. Hoffmann igen jó szerepe Hunfinak s bár a jeles tenorista még tegnap is küzdött némi indiszpozícióval, mindvégig nemes izléssel énekelte nehéz szerepét, derekasan rászolgálva a közönség tap aira. A demonikus hármasszerep Kiss Pistának jutott. Igen jó maszokban játszott meg a három alakban megjelenő ördögöt s sötét színezetű hangja az énekszámokban pompásan érvényesült. Gergely Giza rokonszenves, fess Miklós. Egyetlen daláért, melyet igen izléseesen adott elő, hangos tapsot kapott. Az anya szerepében Szathmáryné kifogástalan volt. Ének és zenekar, melyeknek Offenbach operájában igen nehéz szerep jut, kitünőek voltak. Rück karmester a tegnapi előadás vezetésével bebizonyította, hogy tehetsége nagyobb feladatok megoldására is képesíti. A színház egészen megtelt.

Színház után menjünk a „Rózsa“ kávéházba. — Friss konyha! Kitünő buffet, jegeskávét, parfait-ek. Cukrász-különlegességek. Szolid kiszolgálás.

Uj Radvánszky dalok. Magyar Gábor, a „Magyar nemzeti zeneműterjesztő vállalat“ kiadó tulajdonosa egy újabb kiadványával lepté meg a közönséget. Ki nem ismerne a dalirodalom kedvelői közül Radvánszky József dalköltő nevét? Ki nem gyönyörködött a „Menyecske lett a falunak“... „Fecske madár“... valamint „Világok-kék seiyem kérdő“... című elterjedt és országsherte ismert dalaiban? A most sajtó alá rendezett Radvánszky József „Márciusi iholyák“ 5 eredeti dalt tartalmazó és pedig: 1. Fogsze szeretni kedvesem! Múdal (Fedák Sári kedvenc dala, melyet nagy tetszés mellett ad elő). 2. Dalos erdő... 3. Kicsiny a kert rózsafája... 4. Azt susogják az akácfa-levelek... 5. Ida csárdás (Szöke kis lányka...) szerzemények, énekhangra, zongorakísérettel jelentek meg és mindegyike a dalirodalom csak egy-egy gyöngye lesz. Ara 1 kor. 60 fillér, bolti ár helyett kedvezményes árban számítva bérmentes küldéssel az összeg előleges beküldése mellett 1 kor. 30 fillér. Megrendelhető a „Magyar Nemzeti Zeneműterjesztő Vállalat“ (Magyar Gábor) kiadóhivatalában, Budapest, V., Akadémia-utca 13. sz. alatt.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Szünet a válságban.

Budapest, április 6. (A „Torontál“ ered. távirata.) Bécsi jelentés szerint valószínűnek látszik, hogy husvét előtt nem történik lépés a válság megoldására. Az itteni politikai körök véleménye szerint a magyar képviselőház tárgyalásai elé semmiféle akadályt nem fognak gördíteni és a Háznak királyi kéziratral való elnapolásáról szó sincsen.

Tallian miniszter nyilatkozata.

Budapest, április 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egyik lap szerint Tallian Béla földmivelésügyi miniszter egy társaságban úgy nyilatkozott volna, hogy

a kabinet felmentése legkésőbb szombatig meglesz. Iletékes helyről nyert felhatalmazás alapján kijelentik most, hogy Tallian Béla erre vonatkozó nyilatkozatot soha és sehol nem tett.

A november 18-iki határozat.

Budapest, április 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Hír szerint Kossuth Ferencnek a november 18-iki határozatra vonatkozó indítványának holnapi tárgyalásakor egy koalíciós felszólalás és egy szabadelvű párti felszólalás lesz, mely utóbbi a november 18-iki határozat helyességét, jogosságát és szükségességét fogja hangsúlyoztatni.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 6-án.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, április 6.

A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnöklésével ülést tartott.

Miután az elnök az ülést megnyitja, tudatja a Házzal, hogy Issekutz Győzöt táviratilag felszólította, hogy jelentkezzen a bíráló-bizottsági eskü letételére. Issekutz erre azt telegrafálta, hogy viszonyai miatt e héten nem jöhet. (Nagy derűtlenség.) Elnök kérde, hogy kívánják-e emiatt az eljárást Issekutz ellen megindítani.

Felkiáltások: Nem!

Ezután Kossuth Ferenc megindokolja a képviselőház múlt évi november 18-iki határozatának megsemmisítésére vonatkozó indítványát. Kossuth a határozat megsemmisítését azzal okolja, hogy Magyarországot törvényesítéssel kormányozni nem lehet. Kéri indítványának elfogadását és napirendre tűzését.

A többség Kossuth indítványát elfogadja és a holnapi ülésre kitüzi.

Utána Kossuth Ferenc megokolja másik indítványát, a felirati bizottság kiküldése dolgában. A feliratban meg fogja jelölni a többség, hogy milyen alapon támogatja a kormányt.

A Ház többsége ezt az indítványt is elfogadja s a felirati bizottság tagjainak megválasztását a holnapi napra kitüzi. Az ülés 11 órakor véget ért.

A király Bécsben.

Budapest, április 6. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Bécsből sürgőzzik, a király tegnap este odaérkezett. Hír szerint a király husvét után ismét Budapestre utazik.

Öngyilkos ezredes.

Pancsova, április 6. (A „Torontál“ telefonjelentése.) Bromberg Adolf 74 éves nyugalmazott ezredes ma hajnali 4 és 5 óra között lakásán föbe lötte magát s szörnyet halt. A vizsgálat megállapította, hogy az ezredes végzetes tettének oka gyógyíthatatlan betegség volt. Bromberg, akinek halála a Weiffert, Bauer és Bromberg családokat ejti gyászba, holnap délután temetik el nagy katonai pompával. Az öngyilkosság széles körben élénk részvétet keltett.

Az orosz forrongás.

Budapest, április 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Varsói jelentések szerint ott nagyszabású fegyveres összeesküvést fedeztek föl. Az összeesküvésben több előkelő ember is kompromittálva van. A rendőrség tegnap 70, ma 25 embert tartóztatott le ebben az ügyben.

Budapest, április 6. (A „Torontál“ eredeti táv.) Varsóból sürgőzzik: Nagy föltűnést keltett, hogy a főkormányzó utasítására elkobozták a hivatalos „Varsavszki Djevnik“-et Orosz-Lengyelországról szóló cikke miatt. Ez az első elkobzás a lap fennállása óta.

Orosz-japán háboru.

Budapest, április 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Tokióból jelentik, a japánok megkezdtek előnyomulásukat Kirin felé. Itt ütközet várható.

Budapest, április 6. (A „Torontál“ ered. távirata.) A „Magdeburgische Zeitung“ jelenti Pétervárról, hogy a cár emökléte alatt tegnap katonai tanácskozás volt, mely a mozgósítás kérdését tárgyalta. A béke kérdése szóba sem került.

A forrongó Balkán

Budapest, április 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból jelentik: A napokban egy banda lesből rátámadt egy harmincöt emberből álló katonai csapatra Oszima község mellett (Pecsovói kerület, Üszküb). A csapat Dervis effendi bírót és Tufal tilkárt kísérte. Egy katona megsebesült, a tilkárt az ijedség következtében szívszélhűdés érte.

Kolera Oroszországban

Budapest, április 6. (A „Torontál“ eredeti táv.) Szentpétervárról táviratozzák: A moszkvai kormányzsóság szomszédságában levő kormányzsóságokban egyre jobban terjed a kolera. Hivatatosan megcafolják a járványokról szóló híreket.

Budapesti gabonatörszde.

Budapest, 1905. április 6.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzősei:

B u z a	Kilogr.	100 kilogr. ára		100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	—	—	80	19.05
Pestvidéki uj	78	—	—	80	18.90
Bánsági uj	76	—	—	80	19. —
Bácskai uj	76	18.60	18.75	80	19.15
Rozs elsőrendű				14.60	14.70
„ másodikrendű				14.50	14.55
Árpa takarmány				14.60	15. —
„ égetni való				14.35	14.60
Zab sörfőzésre való				0. —	0. —
„ — — — — —				14.65	15. —
Tengeri búzsa				15.60	15.80
„ — — — — —				—	—
Rapca káposzta				—	—
„ — — — — —				—	—
Köles				0. —	0. —

Határidő-üzlet.

Budapest, április 6. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai fözsdén az egyes gabonanemek áraiban jelentékenyebb csökkenés állott be. Déli áralkor száz kilónként a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	18.04
Buza (októberre)	16.58
Tengeri májusra	14.76
Zab (áprilisra)	13.80
Zab (októberre)	11.80
Rozs (áprilisra)	14.36
Rozs (októberre)	13.24

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, csütörtök, április hó 6-án:

AZ ARANY PATKÓ.

Vigjáték 3 felvonásban.

Személyek:

Báró Wollien Ludolf, földbirtokos	Sik Rezső
Márin, felesége	Molnár Vilma
Báró Wollien — Wollien Egon	Virányi Sándor
Báró Wollien Viktor, huszárbadnagy	Gozon Gyula
Báró Wollien Rikárd, tábornok	Szathmáry Lajos
Elly, leánya	Papp Ilonka
Gáspár, fia, kadét	Kormos Ilonka
Wollien Klótdl, alapítványi	Szathmáryné
Wollien Genováva, hölgyek	Gaal Rózi
Dr. Wollien Farkas, a régészet tanára	Deréki Antal
Ottó főhadnagy, fia	Borsodi Ferenc
Ruschke Károly	Hatvani E.
Elza, felesége	Barna Ilona
Ramberg Hilda, a nevelt leányuk	Barna Jolán
Báró Wollien Zsigmond, főudvarmester	Kotsis Loránt
Irgard, felesége	Györi Matild
Báró Wollien Kurt, jogtanácsos és jegyző	Iván Sándor

Kezdete 8 órakor.

Holnap, péntek, április hó 7-én:

A MEDVE.

Orosz vigjáték 1 felvonásban.

Ezt követi:

A szép Galathea.

Operette.

163.348/1903. szám. M. kir. államvasutak.

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Uj-Dombovar—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóin.

Hajójáratok menetrendje.

1904. május hó 1-től visszavonásig.

- 1. Indulás Fiuméből Velencébe minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p.kor. minden csütörtökön reggel 7 óra 30 perc.
2. Indulás Fiuméből Anconába minden szerdán reggel 7 óra 30 perckor és minden pénteken és hétfőn este 8 óra 15 perckor.
3. Indulás Velencéből Fiuméba minden hétfőn és szerdán este 7 óra 30 perckor és pénteken reggel 7 órakor.
4. Indulás Anconából Fiuméba minden csütörtökön reggel 7 órakor és minden kedden és szombaton este 8 óra 30 p.kor. Menettartam 10 óra.

Velencében érkezés és indulás a Szt. Márk-téren.

Menetdíjak

a hajó-átelési illetékekkel együtt:

Table with columns: Honnan, Hová, Pénzérték, Gyorsvonat I. II., Személyvonat III., osztály. Rows include Budapest, Bécs, Berlin, Breslau, Hamburg and destinations like Velence, Ancona, Cannes, Firenze, Genova, Grasse, Lyon-Perrache, Marseille, Milano, Menton, Napoli, Nizza, Róma, Torino.

A gőzhajókon egy ügyért két korona utánfizetendő.

A hajó-átelési díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába:

- Diszterem hálóllyel együtt 16 kor.
I. osztály 12 .
III. (fedelzet) 6 .

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiuméba a vonatok a gőzhajók kikötőhelyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenként 4 gyorsjárat és pedig: Zarába, Spalatoba, Metkovicba, Raguzaba és Cattaroba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegyirodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1903. november hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnemzés nem díjaztatik.)

Révaujfalu község előjárósága.

1649. sz. 1905. 359—3.1

Hirdetmény.

Révaujfalu község képviselőtestülete f. évi 28. kgy. számú határozatával egy mélykut furatását határozta el, amely munkálat biztosítása végett f. évi április hó 20-án délelőtt 9 órakor Révaujfalun a község házánál nyilvános szóbeli árlejtést tartunk.

Az előirányzott összeg, mely egyúttal kikiáltási ár is, 1400 korona.

Árlejtetni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át mint bánatpénzt az árlejtés megkezdése előtt a községi bírósághoz befizetni.

Az árlejtés után a vállalkozóval megkötendő szerződés a vállalkozóra nézve azonnal, a községre nézve pedig csak törvényhatósági jóváhagyás után érvényes.

A kut furására vonatkozó részletes feltételek a községi jegyzőnél tudhatók meg. Révaujfalu, 1905. évi április hó 4-én.

Czarina Szilárd s. k., Jovanovics s. k., jegyző. bírós.

Pályázat.

Kereskedelmi iskolát végzett irnok, ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban bírja s a szerb és román nyelvben legalább szóban jártas, 90 korona havi fizetés mellett azonnal állást nyerhet.

Ajánlatok bizonyítványok mellékelésével Mandukits Konstantin utód, Georgevics J. Milán és Társa bor-, sör-, szesz-, nagykereskedő és szeszfőző céghez intézendők Torontál-Vásárhelyre. 357—3.3

Bérbe keresek

243-x.22

kétszobás

udvari lakást

május 1-ére.

Cím e lap kiadóhivatalában.

Irodai gyakornok

azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatok „Ügyes” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 300—x.16

Meghívó.

A „Српска земљорадничка задруга у Срп.-Пардану (удружење са неограниченом одговорношћу)”, magyarul: „A szerb-párdányi szerb földművelők szövetkezetének (szövetkezet korlátlan felelősséggel)” tagjai ezennel felhívataknak a

rendes évi közgyűlésre,

mely a szövetkezet lakásában f. évi április hó 16-án d. u. 2 órakor a lent között napirend alapján meg fog tartatni.

A közgyűlés napirendje a következő:

- 1. A közgyűlés jegyzőkönyvvezetőjének és hitelesítőinek megválasztása.
2. A mérleg felolvasása és jóváhagyása.
3. Az igazgatósági tagok megválasztása.
4. A felügyelő-bizottsági tagok megválasztása.
5. Az igazgatóságot felhatalmaztatni, hogy a szövetkezet terhére valamely pénzintézetnél kölcsönpénzt vehet ebben az évben.
6. Engedély a legmagasabb kölcsönre az egyes szövetkezeti tagoknak.
7. Egy képviselő választása a zágrábi mezőgazdasági szövetkezet közgyűlésére.
8. Esetleges indítványok.

Kelt Szerb-párdány, 1905. évi április hó 2-án.

A szerb-párdányi szerb földművelők szövetkezte: (szövetkezet korlátlan felelősséggel.)

Velics Lyubomir, Mali Mladen, elnök. (361—1.1)

GYOMORBAJOSOKNAK.

Mindazoknak, kik meghűlés, gyomortulterhelés, hiányos táplálkozás vagy nehezen emészthető túlforró vagy hideg ételekkel, vagy rendetlen életmóddal gyomorbajt:

gyomorkatarrust, gyomorgörcsőt, gyomorfájást, emésztési zavarokat, elnyálkásodást stb. szereztek, ezennel kitűnő háziszert ajánlunk. Ez az évek óta előnyösen ismert, az emésztést elősegítő és vértisztító szer a

Hubert Ullrich-féle gyógyfü-bor.

Ez a gyógyfü-bor kitűnő gyógyhatásának ellamert füvekből és jó borból készült; erősíti és eltávolítja az egész emésztésszervezetet. Anélkül, hogy hejtő hatása lenne. Ez a gyógybor eltávolítja minden zavart a véredényekből, megtisztítja a vért a betegséget okozó anyagoktól és új vér kepzésére elősegíti.

A gyógyborknak még idejekorán való használata a kezdődő gyomorbajt csirájában fojtja meg. Nem kellene tehát késlekedni használatát más gyomorrontó, az egészséget veszélyeztető szer megvétele előtt igénybe venni. Akárhányszor már első használat után eltűnt minden gyomorbajt jelző szimptomát, mint: a fejfájást, gyomorgéset, felfuodást, hányással járó rosszfűtést, mely krónikus különösen régi bajoknak annál hevesebben szokott föllépni.

A székrekedést és ennek kellemetlen következményeit, mint: szorulat, a vesében, a májban való vértelulást, szívdobogást, álmatlanságot stb., a gyógybor gyorsan és enyhén megszünteti. A gyógybor elmulasztja a rossz emésztést, az emésztési szerveket könnyű kiválás által szinte megújítja és megszabadítja a gyomrot és beleket a káros anyagoktól.

Soványság, sápadtság, vérszegénység, slerótlenedés

emésztés, hiányos vérképzés és a más beteges állapotának következményei. Teljes étvágytalanság mellett elernyedés és kedélylehangoltság, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjszakák következtében — A ilyen betegek gyakran lassan elenyvednek. A gyógyfü-bor a meggyöngült életet helyreállítja. — A gyógyfü-bor növeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcserét, megjavítja a vérképzést, megnyugtatja az izgatott idegeket és a betegnek új erőt, új életet ad. Ezt számos elismerés és köszönő-irat bizonyítja.

A gyógyfü-bor kapható 3 és 4 koronás palackokban a következő helységek gyógyszerárában, u. m.: Nagybecskerek, Elemér, Román-Écska, Mosorin, Józseffalva, Csurog, Gyurgyevo, Bacs-Tisza, Földvár, Kumán, Melence, Bégaszentgyörgy, Istvánföld, Eracsztháza, Bótos, Tomasevác, Ozora, Jarkovác, Farkasd, Perlasz, Titel, Szlankamén, Uj-Karlovit, F.-Kovil, Kacs, Temerin, Bacs-Szent-Tamás, Török-Becse, Uj-Becse, Basahid, Torda, Szerb-Ittebe, Ó-Becse, Franyova, Párdány, Szakula, India, Pétervárad, Ujvidék, stb., ugymint valamennyi helységében Ausztria-Magyarországnak.

A nagybecskereki gyógyszerár szállít eredeti áron 3 és több üveg gyógyfübort Ausztria-Magyarország minden helységébe.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Mindenki rendeljen

Hubert Ullrich-féle gyógyfü-bort.

(17—9.6)

Egy külön álló udvari lakás

(vilány bevezetve)

május hó elsejével kiadó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában vagy Arany János-utca 4. sz. a. (Amerika városrészt).

284-x.18

Jegyzői

és anyakönyvi ügyekben jártas, több évi gyakorlattal bíró fiatal egyén, ki a tanfolyamra készül, állandó alkalmazást keres.

Cím:

MRAVICH NÁNDOR

Budapest, VII., Csömöri-ut 7. szám.

„Kiss” vendéglő.

(360—1.1)